

Staatsexamen VWO

2024

tijdvak 1
maandag 13 mei
09.00 – 11.30 uur

Turkse taal elementair lees- en schrijfvaardigheid

College-examen schriftelijk

Vwo Turkse taal elementair

College-examen lees- en schrijfvaardigheid

Bijgaande examenopgave bestaat uit:

- één onderdeel schrijfvaardigheid (ERK A2)
- één onderdeel leesvaardigheid, bestaande uit meerdere vragen (ERK B1)

Schrijfvaardigheid

Beoordeling

De schrijfpdracht wordt beoordeeld op de volgende onderdelen:

- inhoud en aantal woorden
- grammatica
- woordenschat
- spelling
- samenhang

Gebruik minimaal 150 woorden.

Vermeld het aantal gebruikte woorden in de rechterbovenhoek.

Tips

- Let op de lay-out: alinea's, witregels, kantlijnen.
- Gebruik, indien nodig, een woordenboek.
- Denk aan de aanhef en een correcte afsluiting. Deze tellen niet mee voor het aantal woorden.

Veel succes!

Schrijfvaardigheid

Situatie

Steeds vaker kom je het begrip 'gendervrij' of 'genderneutraal' tegen. Dit houdt in dat het geslacht van iemand niet wordt benoemd. Volgens de groep lhbtq+ kan het benoemen van het geslacht als kwetsend of aanstootgevend worden ervaren.

Bij oproepen voor de passagiers op stations hoor je bijvoorbeeld niet meer 'dames en heren', maar 'beste reizigers'. Of, 'beste inwoners' bij een brief van een gemeente. Ook in de kranten of op het nieuws krijg je vaker dit soort woorden, waaruit je niet (direct) kan opmaken of het gaat om een vrouw of een man. Terwijl sommigen dit als een positieve ontwikkeling zien, zijn er ook mensen die hier niets van willen weten. Anderen staan er weer neutraal tegenover.

Door jouw gemeente is er een discussie gestart over dit onderwerp op info@mijnbuurt.nl. Jij hebt ook een mening en wilt deze delen met je buurtbewoners.

Opdracht

1. Stel jezelf in het kort voor en begin je e-mail met je tevredenheid over het starten van deze discussie door de gemeente.
2. Vertel wat jij vindt van het steeds verder toenemen van gendervrijheid. Wat zijn volgens jou de positieve kanten van deze ontwikkeling of juist de negatieve kanten?
3. Onderbouw jouw argumenten en vertel hoe jij het liefst de toekomst ziet hieromtrent.
4. Vertel dat je voortaan wilt dat de gemeente vaker naar de mening van zijn burgers gaat vragen bij dit soort ontwikkelingen en waarom je dat belangrijk vindt.
5. Vertel wat je de andere buurtbewoners zou willen aanbevelen en maak duidelijk dat je ervoor openstaat om ook met hen hierover te willen praten. Sluit je e-mail op een gepaste manier af.

Leesvaardigheid

Dit examen bestaat uit:

- **5** teksten met **23** vragen.

Beoordeling.

Voor deze toets zijn maximaal **25** punten te behalen.

Let op!

Open vragen mag je in het Turks of in het Nederlands beantwoorden.

Tekst 1

Danimarkalıların mutluluk sırrı: Hygge

Hygge, son birkaç yıldır oldukça moda haline geldi. Peki anlamını biliyor muyuz? Hygge ne demek? İşte dünyayı sallayan hygge hakkında bilmeniz gerekenler...

Hygge ne demek?

'Hüğe' diye okunan 'Hygge' aslında Danca bir kelime. 'Mutluluk', 'sıcaklık' ve 'huzur' anlamlarına gelen, tüm bu anlamları karşılayan ortak kelime olan 'Hygge', Danimarkalıların gündelik hayatında önemli bir yer tutuyor. Bu kelimeyi, Danimarkalıların 'ev sıcaklığında' diye tarif ettiği 1 hissi olarak tanımlayabiliriz.

Hygge bir yaşam felsefesi mi?

Hygge, sadece Danimarkalıların değil aynı zamanda İskandinav ülkelerinde yaşayanların da gündelik hayatında sıklıkla kullandığı bir kelime. Kimilerince hayat felsefesi olarak görülen hygge, günümüzde çoğunlukla kişisel gelişim başlığı altında ele alınıyor, birçokları 'hygge' kavramına göre hayatını şekillendiriyor.

Hygge derken kastedilen ne?

Hygge, tek bir anlam içermiyor. Örnekler üzerinden anlatmamız gerekir. Örneğin, yanan bir mum, pencereden dışarı bakıp yağmuru izlemek, sıcak tutan yün çoraplar, şömine ateşi ve odunların çıkardığı ses, battaniye altında içilen bir kahve gibi tanımlar 'hygge'yi karşılıyor. Hygge için, 'rutin koşturma içinde hayatı durdurup bize huzur veren şeylerin tadını çıkartma sanatı' da diyebiliriz.

Hygge ve teknoloji

Hygge'de doğallık, sadelik, minimallik ön planda. Çok eşya yerine az ve gerekli eşya 'hygge'dir. Teknolojik aletler ise 'hygge değil' olarak adlandırılır. Çoğunlukla dünyanın en mutlu ülkeleri arasında gösterilen İskandinav ülkelerinde yaşayanların ev dekorasyonunda minimal tercihlerde bulunma sebebi de 'hygge' ile açıklanabilir.

Hygge modası

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte birçok kişi daha sade bir yaşamı benimsemeyi tercih etmeye başladı. Sosyal medya bağımlılığının artık daha yüksek perdeden konuşulur hale geldiği bu dönemde huzur arayanlar, Danimarkalıların mutluluk formülü 'hygge'yi günlük hayatında uygulamaya başladı. ABD'de hygge üzerine yazılan kitaplar 'çok satanlar' arasına girdi. Bu kitaplar arasında yer alan Meik Wiking'in 'Hygge: Danimarkalıların Mutluluk Sırrı' kitabı Türkçeye de çevrildi. İngiltere'de de üniversitelerde 'hygge dersleri' verilmeye başlandı.

Bron: <https://www.milliyet.com.tr/molatik/trend/danimarkalilarin-mutluluk-sirri-hygge-90314>

- 1p 1 Aşağıdakilerden hangisi ikinci paragraftaki boşluk 1 için uygundur?
A doyumluk
B mutluluk
C rahatlık
D sıcaklık
- 1p 2 Hygge'in anlamını aşağıdakilerden hangisi en iyi biçimde vermektedir?
A Hiçbir ülke Danimarka'nın verdiği huzuru veremez.
B Mutluluğun gizemini, paylaşmayı bilenlerden soracaksın.
C Yaşamın hızlı akışında bir an durup içtiğin çayın tadını çıkarmak.
D Yoğunluk asla güzel kitaplar okumamıza engel olmamalı.
- 1p 3 Yazarın bu yazıyla okurlarına vermek istediği ileti nedir?
A Hygge adlı kitabın Türkçeye çevrildiğini duyurmak.
B Hygge kavramını değişik açılardan anlatmak.
C Danimarka'nın mutluluğa bakışlarını değerlendirmek.
D Sosyal medya bağımlılığını tartışmaya açmak.
- 1p 4 Hygge için aşağıdakilerden hangisi en doğrusu?
A aynı şeyleri yinelemekten uzak durmak
B az ile, gerekli eşyayla yetinmek
C evi İskandinav usulüne göre döşemek
D kalorifer yerine şömüneyle ısınmak

Tekst 2

Neden yalan söylüyoruz?

(1) Yalan söylemeye neredeyse küçük yaşlardan itibaren başlıyoruz. Az ya da çok da olsa yalanı hemen hepimiz söylüyoruz. Peki yalan söylememizin arkasında yatan gerçekler ne? **Çok yalan söyleyen insanları hangi psikolojik sorunlar bekliyor?** Gelin hep birlikte öğrenelim.

(2) 'Yalan senin ağzına salıncak kurmuş' dediklerimizi şöyle bir köşeye alalım. Araştırmalara göre söylediğimiz yalan bir fayda sağlıyorsa, yalan söylemeye devam ediyoruz. 3-4 yaşından itibaren yalan söylemeye başlıyoruz. Çünkü 3-4 yaşında çok güçlü bir şeye sahip olduğumuzu anlıyoruz: Dil. Dili öğrendikten sonra gerçekleri öğrenmek, neler olup bittiğini anlamak, kısacası keşfetmek için kullanırız.

(3) Bütün bunların nihayetinde yaşımız kemale erdiğinde ise yalanın kötü bir şey olduğu gerçeği yüzümüze tokat gibi vurulur. Yalan kötü bir şeydir evet ama hepimiz eninde sonunda yalana başvurmak durumunda kalırız. Ancak bazı insanlar hem kendileri hem de başkaları hakkında yanlış bilgi vermekten hiç çekinmezler. Peki bu insanların böyle davranmasının ardındaki psikolojik gerçek ne? O durum henüz belli değil. Ancak yapılan bazı araştırmalarda bu denli yalan söylemenin; kendi başına bir bozukluk olmasının yanı sıra, psikopati ve narsisizm gibi kişilik bozukluklarının da bir belirtisi olduğuna değiniyor.

(4) Psikiyatristler bu durumun, şefkat ve empati sahibi olmamızı sağlayan nörolojik bağlantılardaki bir eksiklikten kaynaklandığını düşünüyor. Çünkü narsistler, sosyopatlar ve psikopatlar; empati eksikliği bozukluğuna sahiptir. Yani normal insanlarla aynı biçimde empati hissine sahip değillerdir.

(5) Narsistler, çevrelerine genellikle muazzam bir görüntü ya da aşırı özgüvenli bir portre çizerler. Fakat bu durum, derinlerde gizlenmiş güvensizlik duygusu ve en ufak bir eleştiriyile kırılacak çürük bir öz saygı ile kuşanmıştır. Bu karakteristiklerinden kaynaklı, narsist insanlar sürekli olarak kendi duygusal ihtiyaçlarını karşılamak için sığ ve zayıf ilişkiler içerisinde bulunurlar. Diğer insanları umursamazsanız, yalan söylemenin sizin için bir önemi yoktur. Empati azlığı aynı zamanda vicdan azlığı anlamına gelir. Bu insanlar yalan söylediklerinde, bu durum normal bir insanı rahatsız ettiği kadar onları rahatsız etmez. Dolayısıyla 'Atma Ziya' denilecek kadar birçok şey uydurabilirler.

(6) Bunun açık bir yalan olması, pek çok insanı rahatsız etse de yalanı söyleyen ya da yalancıyı savunanlar için herhangi bir rahatsızlık oluşturmaz. Esasında, bu insanlar, iki laflarından birisinin yalan olduğunu bile fark etmezler çünkü bunun bilincinde değillerdir. Bu yüzden çoğunlukla doğruyu söylediklerine inanırlar. Yani asıl mesele doğruluk değil karşı tarafa gösterilmek istenen güçle ilgilidir. Pek çok insan, 'Atma Ziya' seviyesindeki yalancılarla olağan bir ilişki içerisinde olabilir veya bu insanların neden yalan söylediklerini anlamayabilir.

(7) Kişi, söylediği yalan sonucunda bir fayda sağlıyorsa, yalan söylemeye devam ediyor. Bu durum, aşırı empatik insanlar için son derece tehlikeli. Çünkü bu insanlar narsistlerin birinci kurbanlarıdır. Empati duygusu yüksek kişiler, birisinin yalan söylediğini gördüklerinde, sahip oldukları aşırı empati hissinden kaynaklı onu anlamaya çalışırlar. Empati yetenekleri onları suçlamak yerine bir neden aramaya yöneltir ya da doğrudan kendilerini suçlarlar.

(8) Ancak ne yazık ki, insanlar kendilerinden şüphe etme eğilimi gösterirler. Çünkü yalanlar gerçeğe ağır basar ve yükselişe geçer. Basit, beyaz bir yalanla başlayabilir ve bir süre sonra, kurbanın yaşamı, uzun bir masal ağıyla örülmüş duruma gelir. Eğer birisi yalan söylüyorsa, mümkünse yalanına bir bahane bulmaya çalışmayın. Yalan, yalandır ve bu yalanı kaynağına götürdüğünüzde; kişi, bunun sizin suçunuz olduğunu ya da böyle bir şey söylemediğini söylerse, ortada son derece yanlış giden bir şeyin olduğunu bilmelisiniz.

Bron: <https://www.milliyet.com.tr/molatik/bilim/neden-yalan-soyluyoruz-6808182>

- 1p 5 “Çok yalan söyleyen insanları hangi psikolojik sorunlar bekliyor?” (alinea 1)
Bu sorunun yanıtı hangi paragraflarda verilmektedir?
A 2 ile 4
B 3 ile 4
C 3 ile 7
D 4 ile 8
- 1p 6 Beşinci ve altıncı paragraftaki ‘Atma Ziya’ ifadesi ile belirtilmek istenen nedir?
A yalan söylemenin sırası olmadığı
B yalanın abartılı olduğunu belirtme
C yalanın getireceği olumsuz sonuçlar
D yalanın seviyesiz olduğunu belirtme
- 1p 7 In alinea 6 wordt vermeld dat leugenaars onbewust liegen. Schrijf de eerste twee woorden op van de zin waarin dat staat.
- 1p 8 Yalan söyleyenlerden zarar görmemek için yazarın önerisi ne? (alinea 8)
A onları fazlasıyla anlamaya çalışmamak
B söylenen yalanları duymazlıktan gelmek
C yalan söylememelerini sağlamak
D yalan söylediklerini yüzlerine vurmak
- 2p 9 Zijn de onderstaande beweringen juist of onjuist volgens de tekst?
Noteer ‘juist’ of ‘onjuist’ achter elk nummer.
1. Aan liegen komt met volwassenheid een eind.
2. Alwetend liegen is een aanwijzing van intelligentie.
3. Liegen is onontkoombaar voor ons allemaal.
4. Mensen die constant liegen kennen geen schaamte.

Tekst 3

‘Robot’a karşı ‘insan’ öğretmen mi?

‘Geleceğin öğretmeni nasıl olacak?’ İşte bu soru günümüzde başta eğitimciler olmak üzere en sık yanıtı aranan sorulardan birisi haline geldi. Konuyla ilgili makaleler kaleme alınıyor, sempozyumlar düzenleniyor. Peki yanıtı var mı? Önce gelin neden bu sorunun yanıtı aranıyor ona bakalım.

Geleceğin Öğretmeni Nasıl Olacak?

Yapay zeka birçok alana olduğu gibi eğitime de girdi. Gelecekte etkisini çok daha fazla göreceğiz. Yapay zekanın hızla bazı mesleklerin yerini almaya başlayacağı ön görülse de öğretmenlik gelecekte işin kaybedilmeyeceği sayılı mesleklerden biri olacak.

Gelecekte Öğretmenler İşlerini Kaybedecek mi?

Bu sorunun cevabını popüler bilimin en gözde isimlerinden birisi olan New York City Üniversitesinde akademisyen fizikçi ve fütürist Prof. Dr. Michio Kaku söylüyor. Kaku ‘hayır’ diyor. Bunun anlamı robot öğretmenler olmayacak değil. Onlar da olacak. Hatta bugün bile robot öğretmenler karşımıza çıkmaya başladı. Ama bu gelişme öğretmenliği yok etmeyecek.

Öğretmen Mentorluk Görevini Üstlenecek

Çünkü öğretmen bu süreçte mentorluk görevi üstlenecek. Öğrenciye kılavuzluk edecek. Yani ‘robot’ öğretmen ile ‘insan’ öğretmen karşı karşıya gelmeyecek, birlikte çalışacak. Robot öğretmen öğrenciye eksiklerini gidermede yardım ederken, öğrencisini anlayan, onun zayıf ve güçlü yönlerini bilen ‘insan öğretmen’ onun kılavuzu olacak. Günümüzde bilgiye ulaşmak kolay. Ancak gelecekte hem çok daha kolay hem de çok daha ucuz olacak. Kaku’nun deyimiyile göze takılacak kontak lensler sayesinde ‘bir göz kırpması’ ile bilgiye ulaşılabilecek.

Sınıfların Tek Akıllısı Öğretmenler Değil

Yani artık sınıfın tek akıllısı ‘öğretmen’ olmayacak ki, günümüzde de böyle değil mi? Öğrenciler birçok sınıfta öğretmenden daha kolay ve hızlı bilgiye ulaşmıyor mu? Bilgiye ulaşım bu kadar kolay olunca, öğretmenin değeri azalacak mı? Elbette hayır.

Etik Değerleri Kim Öğretecek?

Değişecek eğitim sistemi içinde öğretmen de kendini yenileyecek, yeni rolünün gerektirdikleriyle donanacak. Geçtiğimiz aylarda İsviçre’de yapılan “Yapay Zekâ Dönemi ve İsviçre Eğitimi” konulu panelde dersleri robotlar işleyecek olsa da çocuklara özgüven, yaratıcılık ve etik değerleri ‘insan öğretmenlerin’ vereceğine dikkat çekiliyordu.

Öğretmeni Dışlayan Sistem Olmaz

Yine yapay zeka alanında çalışan akademisyenlerden biri olan University College London öğretim üyesi Prof. Dr. Rose Luckin ise eğitimde kullanılacak yapay zeka geliştiricilerini ‘öğrenme ve öğretmeni’ unutmamaları konusunda

uyarıyordu. Yani öğretmeni dışlayan, 'yapay zeka geleceğinin' olmayacağını dile getiriyordu. Ne teknolojiye ne gelişmeye sırt çevirmek mümkün.

Geçtiğimiz ay mühendislik denilince akla ilk gelen yükseköğretim kurumlarından biri olan Massachusetts Institute of Technology (MIT) 1 milyar dolar yatırımla yapay zekâ fakültesi kurma kararı aldı. Almanya Başbakanı Angela Merkel, yapay zeka alanında 2025 yılına kadar 3 milyar Euro'dan fazla kaynak ayıracağını, bu alanda da 100 adet profesörlük kadrosu oluşturacağını açıkladı. Çin ise pilot olarak okuttuğu yapay zeka derslerini gelecek yıldan itibaren zorunlu kılma hazırlığında. Öğrencilere bilgisayar becerileri, mühendislik, teknoloji yazarlığı gibi bilgilerin yanı sıra yapay zekaya yönelik sistematik bilgiler verilecek. Ancak yapay zeka kitaplarını hazırlayan şirket, bu alanda yetişmiş öğretmen olmamasının sorun yaratacağını vurguluyor.

Kısaca, öğretmeni bu sürece yetiştirmek gerekiyor. 21'inci yüzyılın yeterliliklerine sahip öğrencileri yetiştirmenin yolu da öğretmenden geçmiyor mu? Bu yeterlilikleri onlara kazandıracak olan da gelecekte karşılaşacakları sorunlarda çözüm yollarını gösterecek olanlar da öğretmenler olacak. Bunun tek yolu da nitelikli öğretmen yetiştirmekten geçiyor. Nitelikli öğretmen ise, nitelikli temel eğitimden geliyor. Türkiye'nin en büyük eksikliği de temel eğitimin 'nitelikten' yoksun olması. Bu noktada da öğretmen eğitimleri çok önemli hale geliyor. Çocukları olduğu gibi öğretmenleri de geleceğe hazırlamak gerekiyor. Bunun için de hem sivil toplum örgütlerine hem de Milli Eğitim Bakanlığına çok iş düşüyor.

Bron: <https://www.pervinkaplan.com/detay/robota-karsi-insan-ogretmen-mi/6407>

- 2p 10 Zijn de onderstaande beweringen over kunstmatige intelligentie (KI) juist of onjuist volgens de tekst?
Noteer 'juist' of 'onjuist' achter elk nummer.
1. De invloed van KI zal in het onderwijs verder toenemen.
 2. Leraren en robots zullen een duidelijke taakverdeling krijgen.
 3. Leraren en robots zullen strijden voor het docentschap.
 4. Leraren zullen in de toekomst hun banen verliezen.
- 1p 11 In welk land gaan de lessen in KI verplicht worden?
- A China
 - B Duitsland
 - C Turkije
 - D Verenigde Staten
- 1p 12 Yazının içeriği ile aşağıdakilerden hangisi benzer anlam taşıyor?
- A Eski köye yeni adet getirmenin anlamı yok.
 - B Kendini yenilemeyen başkasını da yenileyemez.
 - C Kendi yağımızla kavrulmayı öğrenmemiz gerek.
 - D Yenilikler ancak var olanla birlikte başarı getirir.

1p 13 paragraftaki boşluğa en uygun başlık hangisidir?

- A Dünya Yapay Zekaya Yatırım Yapıyor.
- B Milli Eğitim Bakanlığı Üzerine Düşeni Yapmaya Hazır.
- C Öğrenci Aslında Öğretmensiz de Bilgiye Ulaşır.
- D Bilgisayar Derslerine Ağırlık Daha da Arttırılacak.

Tekst 4

Türkiye'nin Paha Biçilemez Yürüyüş Rotaları

Arabayla geçerken göremeyeceğiniz güzellikleri kendinize zaman yaratarak keşfetmeye ne dersiniz? Türkiye'nin dört bir yanından sizi heyecanlandıracak yürüyüş yolları ile tarihi, mimari, doğal güzellikleriyle tanışma zamanı. Kimi zaman antik kentleri ziyaret edecek, kimi zaman masmavi suların kenarında yürüyerek manzaraya dalacak, kimi zaman yemyeşil patikalardan geçecek kimi zaman eski uygarlıkların izini süreceksiniz. İşte Türkiye'nin doğayla bütünleşen paha biçilemez yürüyüş rotaları....

Likya Yolu

Türkiye'nin en güzel ve en uzun yürüyüş parkurlarından biri Likya Yolu. Muhteşem bir doğa ve antik kentlerle çevrili bu rota aslında 555 km uzunluğunda. Fethiye'ye bağlı Ovacık (Hisarönü) Mevkii'nden başlayan Antalya, Gelikbayırı Köyü'nde sonra eren rota adını da Likyalılardan alıyor. Likya Birliği'nin en önemli merkezlerini kapsayan Likya Yolu üç ana kola ayrılıyor. Batı, Orta, Doğu Likya yolları toplamda 30'a yakın parkuru kapsıyor. Antik Likya'nın zenginliğini yaşatan her parkur farklı yollara çıkarıyor sizi. Fethiye, Ölüdeniz, Kelebekler Vadisi, Kabak Koyu, Kalkan, Kaş, Kekova, Demre, Patara, Olimpos Dağı, Çıralı, Göynük Kanyonu gibi harika noktalardan geçen Likya Yolu kimi zaman sahilden kimi zaman sarp yamaçlardan devam ediyor. Likya Yolu boyunca 20'den fazla antik kenti ziyaret etmek de mümkün. Grande Randonnée işaret sistemiyle belirlenen parkurlarda keskin dönemeçlerde ve yoğun bitki olan noktalarda kırmızı-beyaz çizgiler izlemeniz gereken rotaları gösteriliyor. Size uygun zorluk derecesinde olan ve yürüyüş yapmak istediğiniz süreye uygun olarak parkur seçmeniz mümkün. Tüm Likya Yolu'nu tamamlamak ise 25-40 gün civarında zaman gerektiriyor.

Hitit Yolu

'Süper güç' olarak anılan dönemin en güçlü devletlerinden biri olan Hititler'in antik kentleri Hattuşa, Alacahöyük, Şapinuva'nın dâhil olduğu Hitit Yolu eski kervan ve göç yollarından geçiyor. Alternatif güzergâhlarıyla birlikte 385 kilometreyi bulan yürüyüş yolu ve 406 kilometre olan bisiklet rotası doğa tutkunları için heyecan verici. Hitit Yolu'nda gününbirlik ve uzun süreli parkur alternatifleri mevcut. 7-15 km uzunluğunda değişen günlük parkurlar arasında Alacahöyük-Kalehisar-Mahmudiye; Çatak-Sultanköy-Kızılhamza Göleti; İbikçam-Boğazkale-Hattuşa; İncesu-Kanyon-Kale; Karakaya-Alacahöyük ve Şapinuva-İncesu Kanyonu rotaları var. Uzun parkurlardan ise 32 km uzunluğundaki Alacahöyük-Boğazkale ve 23 km uzunluğundaki Yazılıkaya-Boğazkale Göleti-Hattuşa popüler!

Çamlıhemşin Yayla Rotası

Karadeniz'in coğrafyasını anlatmaya kelimeler yetmez biliyoruz. Karadeniz yaylalarında kendinizi onlarca farklı rota çıkarabilirsiniz. Çamlıhemşin yaylalarını kapsayan bir yürüyüş rotasıyla ise yaklaşık 1 haftada doğallığını koruyan yemyeşil tepeleri ve köyleri keşfetmek mümkün. Günlük 3-4 saatlik yürüyüşleri kapsayan rota kimi zaman zorlayıcı olabiliyor bu yüzden daha önce yürüyüş tecrübesi olanlar ve kondisyonuna güvenenler için uygun olabileceğini belirtelim. Bu rotada manzaraları ile ünlü olan Sal Yaylası, Pokut Yaylası; az bilinen Samistal ve Hazindak Yaylaları; Trovit, Karunç, Elevit gibi keşfedilmeyi bekleyen muhteşem yaylaları görebilirsiniz. Bölgeyi iyi tanıyan rehberle gezmenizi tavsiye ederiz.

Efes-Mimas Yolu, İzmir

Ege'nin tarihi, doğal ve kültürel güzelliklerini gözler önüne seren 709 km uzunluğundaki Efes-Mimas Yolu her adımında etkileyici deneyimlerle dolu. Efes Antik Kenti, Selçuk'tan başlayan ve tarihteki adı Mimas olan Karaburun'da sona eren rota Karaburun, Çeşme, Urla, Seferihisar, Güzelbahçe, Menderes ve Selçuk ilçelerini kapsıyor. Güzergâh üzerinde İyonya Uygarlığı'na ait 6 antik kent yer alıyor. Ephesus (Efes-Selçuk), Kolophon (Değirmendere-Menderes), Lebedos (Ürkmez-Seferihisar), Teos (Sığacık-Seferihisar), Klazomenai (İskele-Urla), Erythrai (İldırı-Çeşme) ve Phokaia (Foça). Hemen ekleyelim Phokaia'yı görmek istiyorsanız bu uzun parkurdaki Mavi Rota'yı izlemeniz gerekiyor. 49 parkurdan oluşan Yarımada Gezi Rotaları yürüyüş, bisiklet, zeytin, bağ ve mavi rota olarak bölümlere ayrılmış. Her rota Ege'nin farklı bir zenginliğine açılıyor. Rotalar üzerinde belirlenen kamp alanları olduğu gibi rotanızı otellerde konaklayacak şekilde de ayarlayabilirsiniz.

Trans Kaçkar

Karadeniz'in yemyeşil yaylalarında doğa yürüyüşü yapmak isteyenler için en iyi rotalardan biri Trans Kaçkar yani Kaçkar Dağları trekking parkuru. Dünyanın bitki örtüsü açısından en zengin yerlerinden biri olmasının yanı sıra kayalıkların içine gizlenmiş manastır ve kaleleri, buz gölleri her mevsim yeşil ormanlarıyla bölgeyi yürüyerek gezen herkesi büyülüyor. Yaklaşık 4 bin metre yüksekliğe uzanan parkur Hopa'dan başlayıp; Artvin, Yusufeli, Barhal, Amanesket Yaylası, Karagöl, Satibe Sırtı, Olgunlar Yaylası, Nastaf Yaylası ve Dilberdüzü Ana Kamp alanından Kaçkar Dağları'nın zirvesine uzanıyor.

Bron: <https://julesverne.com.tr/seyahat-blog/turkiyenin-paha-bicilemez-yuruyus-rotalari/>

- 1p 14 Kondisyonunuz ve zamanınıza göre güzergah seçebileceğiniz yürüyüş yolu hangisidir?
- A Efes-Mimas
 - B Hitit Yolu
 - C Likya Yolu
 - D Trans Kaçkar

- 1p **15** Wat zijn de twee wandelroutes die je behalve wandelen ook op een andere manier kunt bereizen?
- 1p **16** Welke twee wandelroutes zijn het meest geschikt voor dagelijkse wandelingen?
- 1p **17** Aşağıdaki yollardan hangisi daha çok deneyim istemekte?
A Çamlıhemşin
B Efes-Mimas
C Likya Yolu
D Trans Kaçkar
- 1p **18** Eski yerleşim yerlerine meraklılar için aşağıdaki rotalardan hangisi uygun?
A Çamlıhemşin ve Trans Kaçkar
B Çamlıhemşin ve Hitit Yolu
C Efes Mimas ve Trans Kaçkar
D Likya Yolu ve Hitit Yolu
- 1p **19** Welke wandelroute biedt jou verborgen plekken aan?

Tekst 5

Çeviri Sorunları

Bir çeviri neden bu kadar değişken olur? Dizi/film çevirilerini anlıyorum. Bazen bir filmi birden fazla iyi çevirmen çevirmiş oluyor, ikisi arasında ufak tefek kelime farkları oluyor. Ama bugün bir kitapta farkettiğim olay gerçekten anlamsız.

'Açık Oyunları' serisinin hakları Pegasus Yayınları'ndaydı. Dex Yayınları'na geçmiş. Dex 'yepyeni çeviri' diye reklam yapmış her yerde. Ne gibi bir fark olabileceğini merak ettim. Kitapyurdu, bazı kitaplar için ön izleme sunuyor. Kitapların ilk 10 sayfası. Aradaki farka inanamadım. Kelimeler farklı olur, orasını anlarım. Ama, cümlelerin devrikliğinde fark olmasını, kullanılan yazım dilinin farklı olmasını anlamıyorum. Kitaplar birinci şahıs diliyle yazılmış, yani ana karakterin anlatımını okuyoruz. Pegasus'ta 'geliyorum, diyor, yapıyor' şeklindeyken, Dex'te 'geldim', dedi, 'yaptı' şeklinde. Yani birisi şimdiki zaman olarak tüm kitabı çevirmiş, diğeri geçmiş zaman. Ayrıca Pegasus'ta bazı cümleler devrik, farklı şekillerde yazım tipleri var ve bu durum bazı yerlere daha çok vurgu yapılmasını sağlamış. Dex'te bu yok, tamamen düz anlatım.

Eh, haliyle bu benim aklıma takıldı. Zaten burada bilmeyen kalmamıştır herhalde; çeviri konusunda takıntılı biriyim. Kitabın orjinal baskısını aramaya başladım. Amazon, aynı Kitapyurdu gibi ön izleme sunuyor. Açıp baktım, orjinaline sadık kalan Pegasus'muş. Dex tüm kitabın anlatım dilini değiştirmiş.

Şimdi benim merak ettiğim nokta, bu hakkı nasıl kendilerinde görüyorlar? Çeviri yapmak yerine, kafalarına göre kitabı baştan aşağı nasıl değiştirebiliyorlar? Bir kitabın yazım dili doğrudan o kitabın kalitesini etkiler. Bu çeviriyi yapan çevirmen, bu çeviriye izin veren editör... Dahası, bu yayın haklarını satan yabancı firma, bunları kontrol etmiyor mu? Bir kontrol mekanizması yok mu? Kim bilir okuduğum kaç farklı kitapta böyle değişiklikler vardı. Yabancı baskısına biraz baktım acaba ben bunu okusam anlar mıyım diye, yok, o seviyeye gelmemişim daha İngilizcede. Velhasılı kelimeler, İngilizce gerçekten şart.

Bron: <https://teknoseyir.com/durum/688220>

- 1p 20 De schrijver noemt een aantal problemen bij vertalingen. Schrijf twee van deze problemen op. *Je mag ook in het Turks antwoorden.*
- 1p 21 Bütün çevirilerden yazar en iyi hangisini buluyor?
- A** Amazon
B Dex
C Kitapyurdu
D Pegasus
- 1p 22 Wat is het belang van de schrijfstijl van een boek volgens de auteur?
- 1p 23 Wat is volgens de schrijver de manier om deze fouten te voorkomen?